

สารนิพนธ์เรื่อง สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวกับการคุ้มครองตามกฎหมายไทย
 นักศึกษา อุไรพร ขุนพระบาท รหัสประจำตัว 52502371
 อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.กฤษณ์ วสินนท์
 หลักสูตร นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มกฎหมายมหาชน
 ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เป็นสิทธิมนุษยชนที่สำคัญประเภทหนึ่งที่ถูกมองว่ามีติดตัวบุคคลมาตั้งแต่เกิด คือสิทธิที่จะอยู่ตามลำพัง โดยปลอดจากการแทรกสอดในความเป็นอยู่ส่วนตัว ซึ่งการแทรกสอดนั้นทำให้ได้รับความอับอาย เดือดร้อน รำคาญใจ สูญเสียศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในความเป็นตัวของตัวเอง ที่จะดำเนินชีวิตตามที่ตนต้องการ หรือ การนำชื่อ ภาพ หรือข้อมูลส่วนบุคคลไปหาประโยชน์โดยมิได้รับอนุญาต

ซึ่งในสังคมปัจจุบันได้เริ่มมีการกล่าวอ้างถึงสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวกันบ่อยครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น การนำภาพหรือเรื่องราวส่วนตัวไปเปิดเผยต่อสาธารณะ อันทำให้บุคคลนั้นได้รับความอับอาย หรือเดือดร้อนรำคาญใจ ซึ่งสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว ถือเป็นสิทธิประเภทหนึ่งที่ต่างประเทศให้ความสำคัญและคุ้มครองมาอย่างช้านาน สำหรับสังคมไทยในปัจจุบัน ควรที่จะให้ความสนใจในเรื่องนี้กันมากขึ้น เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติคุ้มครองเสรีภาพของบุคคล หรือสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว รวมถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจากการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบไว้ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายระดับรองลงมา เช่น ประมวลกฎหมาย หรือพระราชบัญญัติที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง มาพิจารณาประกอบกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ในปัจจุบันกฎหมายที่นำมาใช้บังคับ คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด และประมวลกฎหมายอาญาในฐานความผิดต่อชื่อเสียง จึงเป็นการสมควรวิจัยเพื่อพิจารณาแนวทางในการให้ความคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เพื่อสนองรับกับความจำเป็นที่สังคมไทยจะต้องมีในสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของปัจเจกชนรวมทั้งบุคคลซึ่งมีสถานะเป็นบุคคลสาธารณะด้วย โดยวิธีการวิจัยได้ศึกษาโดยนำกฎหมายในเรื่องนี้ของสาธารณรัฐไต้หวัน และประเทศญี่ปุ่นมาศึกษาด้วย

จากการศึกษาค้นคว้าและวิจัยในเรื่องนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การให้ความคุ้มครองแก่สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว โดยนำบทบัญญัติอื่นๆ มาปรับใช้ แม้จะได้ผลดีในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีความไม่แน่นอนอยู่มาก ควรออกเป็นกฎหมายบัญญัติในเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของเอกชน หรือกฎหมายที่บัญญัติคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวที่ชัดเจนและเกิดความเข้าใจถูกต้องตรงกัน ทั้งฝ่ายศาล อัยการ ทนายความและประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และควรมีการกำหนดค่าเสียหายทางด้านจิตใจให้ชัดเจน โดยที่การกระทำที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เป็นการกระทำที่กระทบถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และก่อให้เกิดผลกระทบทางจิตใจซึ่งยากที่จะเยียวยาให้เหมือนเดิม นอกจากนี้ในกรณีของบุคคลสาธารณะ ซึ่งในทางกฎหมายถือว่าเป็นอยู่ได้รับการคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวน้อยกว่าบุคคลธรรมดาทั่วไป ในทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมจึงต้องให้ความคุ้มครองแก่บุคคลสาธารณะ ทั้งนี้บุคคลสาธารณะย่อมเป็นเงื่อนไขพิเศษที่ควรจะได้รับพิจารณาแตกต่างไปจากบุคคลธรรมดา